

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

ללשכת מכוני התערובת - הסדר בין מכוני התערובת אמבר, מילובר,

צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע

1. פתח דבר

בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסדר שבין מכוני תערובת שונים השותפים בלשכת מכוני התערובת (להלן: "**ההסדר**") אשר מבצעת מחקר ופיתוח בתחום התערובות וכן השתלמויות מקצועיות לעובדי מכוני התערובת.

לאחר שבחנתי את קיום התנאים שנקבעו בהחלטתי הקודמת ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, כי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו וכי אין ההסדר פוגע פגיעה של ממש בתחרות. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") בכפוף לשורה של תנאים שיפורטו להלן, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. הרקע להסדר והצדדים לו

לשכת מכוני התערובת (להלן: "**לשכת המכונים**") הינה שותפות בבעלות מכוני התערובת אמבר - מכון לתערובת - אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ (להלן: "**אמבר**"), מילובר מכון מרכזי לתערובת בע"מ (להלן: "**מילובר**"), צמח - מכון לתערובת - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "**צמח**"), קבוצת תדמיר ניהול והפעלה (2006) בע"מ (להלן: "**תדמיר**"), אסם הגליל אגודה שיתופית בע"מ (להלן: "**אסם הגליל**") ומכון תערובת כפר יהושע (להלן: "**כפר יהושע**"); כולם יחד, להלן: "**מכוני התערובת חברי הלשכה**". מכוני התערובת עוסקים בייצור ושיווק תערובות מזון להזנת בעלי חיים. מגוון התערובות מיועד להזנת בקר, צאן, הודים, דגים ועוד.

מטרת לשכת המכונים הינה שיתוף פעולה בין מתחרים לשם מחקר ופיתוח, באמצעות חלוקת הנטל הפיננסי הדרוש לביצוע הניסויים בין המכונים ובאמצעות שיתוף הידע המקצועי הנובע מהם.

לשכת המכונים מארגנת ומממנת מחקר ופיתוח בתחום הזנת בעלי חיים בענפים שונים (פטם, הודו, בקר וכו') וכן עורכת השתלמויות בנושא לעובדי מכוני התערובת השונים. לשכת המכונים מבצעת, באמצעות מכוני התערובת חברי הלשכה, ניסויים בתחום תערובות המזון בענפי בעלי החיים השונים אצל מגדלים שונים, הקשורים למכוני התערובת. המידע המקצועי ביחס לניסיונות

רשות ההגבלים העסקיים

ולתוצאותיהם מועבר בין לשכת המכונים למכונים החברים בה, בין היתר במסגרת ימי העיון שעורכת לשכת המכונים לעובדי המכונים החברים בה.

לשכת המכונים שתי קבוצות עיקריות המתכנסות באופן קבוע: קבוצת פורום המנהלים – במסגרתה מתקבלות החלטות מנהליות בענייני הלשכה כגון קביעת התקציב ואישור דו"חות כספיים (להלן: "**פורום המנהלים**"), וקבוצת פורום התזונאים אשר אחראית על תכנון עבודות המחקר, פיקוח עליהן וניתוח תוצאותיהן (להלן: "**פורום התזונאים**"). עובדיהם של מכוני התערובת חברי הלשכה, מנהלים ותזונאים, משמשים בתפקידים שונים בלשכת המכונים ואין ללשכה צוות עובדים משלה.

לפעילות לשכת המכונים ניתן בעבר פטור בתנאים מאת הממונה מפניה לבית הדין להגבלים עסקיים בשנים 2002, 2006 ורק לאחרונה בשנת 2011¹ (להלן: "**החלטת הפטור הקודמת**"). בהחלטת הפטור האחרונה הובהר כי היא ניתנת רק לשנה נוכח ספק שעלה בדבר קיומם המלא של התנאים ולפיכך התמקדה בדיקת הפטור הנוכחי בסוגיה זו.

3. ההסדר הכובל והשפעתו על התחרות

כפי שפירטתי בהחלטת הפטור הקודמת, לשכת מכוני התערובת מהווה הסדר כובל בשל מבנה הבעלות שלה, אשר יוצר "שולחן משותף" בין מתחרים. כמפורט שם, פעילותה במתכונת זו של לשכת המכונים מקימה שני חששות עיקריים לפגיעה בתחרות: **א.** החשש מפני זליגה של מידע מסחרי בין המכונים במסגרת המפגשים השונים המתקיימים בין המנהלים והתזונאים של מכוני התערובת חברי הלשכה. **ב.** חשש כי הניסויים המשותפים יובילו לצינון התחרות בין המכונים חברי הלשכה על איכות התערובות שהם מייצרים ושהניסויים נועדו, בין היתר, לשפרן.

חששות אלה נבדקו עובר להחלטת הפטור הקודמת ובדיקת הרשות דאז העלתה כי, בכפוף להטלת תנאים, חששות אלו מופגים, וכי מנגד, גלומים בהסדר יתרונות שונים.

כך, נראה כי מכוני התערובת מפיקים תועלת מפעולות לשכת התערובת, בדמות ידע המופק מן הניסויים ומעדכון הידע המקצועי של התזונאים במכונים בהשתלמויות והרצאות שונות. כן מאפשרת לשכת המכונים לחבריה חסכון בעלויות, שיפור איכות התערובות והוזלת עלותן.

מנגד, נמצא כי החשש מפני צינון התחרות בתחום הניסויים כתוצאה מן ההסדר מופג כתוצאה מכך שהמכונים מבצעים באופן שגרתי ניסויים גם באופן עצמאי, שלא באמצעות לשכת המכונים, וכי הניסויים המתבצעים בלשכה הינם בנושאים כלליים המיושמים באופן שונה על ידי המכונים השונים. כן נמצא כי היקף שיתוף הפעולה במסגרת הלשכה בהשוואה לגודלו של השוק הנו שולי ביותר, הן בהיבט של פעילות המחקר והפיתוח והן מבחינת ההשקעה הכספית בפעילות הלשכה.

¹ "החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988, בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל ללשכת מכוני התערובת אמבר, מילובר, צמח, תדמיר, אסם הגליל וכפר יהושע 2011" הגבלים עסקיים 419122/5115.

רשות ההגבלים העסקיים

באשר לחשש הנוגע להעברות מידע בין המכונים, הרי שבפטורים שניתנו עד כה לפעילות לשכת המכונים, ובפרט בהחלטת הפטור הקודמת, הוטלו תנאים אשר נועדו להפיג חשש זה, ובכלל זה חתימת נציגי המכונים בלשכה על כתבי התחייבות, קביעת חובות תיעוד של המפגשים השונים, הטלת הגבלות על מקום עריכת ההתכנסויות השונות וקביעת גורם יחיד אשר אינו עובד של איזה ממכוני התערובת החברים בלשכה, אשר יהיה רשאי להיחשף למידע בדבר כמויות התערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים לצורך חלוקת העלויות הכרוכות בפעילות הלשכה בין החברים.

באשר לתנאי זה, הרי שבעת בדיקת בקשת הפטור הנוכחית הבהירה לשכת המכונים כי במהלך השנתיים הקרובות אין בכוונתה לאסוף מידע הנוגע לכמויות התערובת הנמכרות על ידי המכונים החברים בלשכה, וכי אופן חלוקת העלויות בין המכונים החברים בלשכה ישמר כפי שהיה בשנת 2011. על כן, החשש הנובע מהעברת מידע בדבר כמויות התערובת השונות המיוצרות על ידי המכונים אף יפחת.

כאמור, לאור ספק שהתעורר עובר למתן החלטת הפטור הקודמת, בדבר קיומם המלא של כל תנאי הפטור משנת 2006, ובאופן מיוחד קיומו של התנאי העוסק בתיעוד מפגשיהם המשותפים של 'פורום התזונאים' ו'פורום המנהלים', בהחלטת הפטור האחרונה ניתן הפטור מאישור בית הדין להגבלים עסקיים לתקופה מוגבלת של שנה בלבד, ובהחלטה נאמר כי בבחינת בקשת פטור נוספת בעניין יושם דגש על בחינת קיומם המלא של התנאים שנקבעו.

ואכן, בבדיקת הבקשה הנוכחית הושם דגש על בחינת קיומם של התנאים כולם על ידי הצדדים להסדר.

לאור הבדיקה שקיימתי נחה דעתי כי הצדדים לפטור מקיימים את התנאים ועל כן ניתן לומר כי הטלת התנאים אכן תביא להפגת החששות הנוגעים לזליגת מידע בין חברי הלשכה.

כן מצאתי לנכון, נוכח בקשת לשכת מכוני התערובת וטענותיהם בדבר הקושי שיוצרת להם המגבלה על מספר התכנסויות פורום המנהלים, להתיר לפורום המנהלים להתכנס פעמיים בשנה ולא רק אחת לשנה, כפי שנקבע בהחלטת הפטור הקודמת.

סיכומם של דברים, לאור האמור, ובכפוף לתנאים שיפורטו מיד, לא מצאתי שיש בהתחייבויות הפרטים והחברות מושא החלטה זו בכדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, ואני סבור כי עיקרו של ההסדר הכולל אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. על כן מצאתי כי אין מניעה ממתן הפטור כמבוקש, בכפוף לתנאים כמפורט מיד.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, בכפוף לתנאים הבאים:

רשות ההגבלים העסקיים

1. מידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, הדרוש לצורך בירור חלקי השתתפותם בהוצאות לשכת המכונים, יועבר על ידי המכונים החברים בלשכת המכונים אך ורק לידי של רואה חשבון, מנהל חשבונות או חשב של לשכת המכונים (להלן: "רואה החשבון").
2. רואה החשבון לא יעבוד, במישרין או בעקיפין, עבור אף אחד ממכוני התערובת החברים בלשכת המכונים או בגוף הקשור אליהם (לרבות בשוברי בר) ולא יספק להם שירותים, והוא לא יהיה עובד או קרוב של אדם כאמור או של אדם שהוא נושא משרה באיזה מן המכונים.
3. עובר לקבלת המידע בדבר כמויות תערובת הנמכרות על ידי חברי לשכת המכונים, יחתום רואה החשבון על כתב סודיות על פיו הוא מתחייב לשמור את המידע שהועבר לו בסודיות מוחלטת ולא להעבירו למתחריו של המכון מוסר המידע. לעניין זה, "מתחרים" – ישירים או עקיפים, בפועל או בכוח.
4. רואה החשבון יחשב את סך כל גובה ההשתתפות בהוצאות הנדרש מכל חבר בלשכת המכונים ויודיע לכל חבר על גובה השתתפותו כאמור, מבלי ליידע את החבר בדבר אופן החישוב לפי פילוח לענפים או בדבר המידע שנמסר לו לפי סעיף 1 לעיל.
5. לא יועבר מידע בין מכוני התערובת החברים בלשכת המכונים בדבר כמויות התערובת אשר נמכרו על ידם, או בדבר המחירים בהם נמכרת התערובת על ידם;
6. החברות בלשכת מכוני התערובת תהיה פתוחה בפני כל מכון תערובת, בכפוף להשתתפותו במימון פעילות לשכת המכונים, על פי אותו תחשיב המשמש את ששת מכוני התערובת כיום, ובלבד שישלם דמי חבר מינימליים בסך 10,000 ₪ לשנה. לשכת המכונים תהיה רשאית לחייב כל חבר חדש כאמור שלא למכור או להעביר לצד שלישי כלשהו את עבודות המחקר והפיתוח אשר נעשו בלשכת המכונים או את המידע שנצבר בעקבות מחקר ופיתוח כאמור.
7. על אף האמור בסעיף 16.2 להסכם השותפות שבין ששת מכוני התערובת מיום 1.7.97, לשכת המכונים לא תוכל להפסיק חברותו בה של חבר כלשהו באופן שרירותי וכל עוד הוא עמד בכל התחייבויותיו כלפי לשכת המכונים.
8. כל מכון החבר בלשכת המכונים לא יהיה מנוע מלבצע מחקר או פיתוח בעצמו, שלא באמצעות הלשכה.
9. כל אדם המשמש נציג בלשכת המכונים מטעם מכון תערובת יחתום על כתב התחייבות לפיו קרא את התנאים, הבינם והובהר לו שהפרתם – עבירה פלילית.

רשות ההגבלים העסקיים

10. המשתתפים בפגישות "פורום המנהלים" ו"פורום התזונאים", כהגדרתם בהחלטה זו, יערכו פרוטוקולים שמייים מפורטים של ישיבותיהם. פרוטוקולים אלה יישמרו אצל לשכת המכונים ויועמדו לעיון הממונה על ההגבלים העסקיים אם וכאשר יבקשו הצדדים להסדר לשוב ולחדש את הפטור להסדר ביניהם.

11. כינוסי "פורום התזונאים", או כל פעילות אחרת של פורום זה, או פעילות שהוא מעורב בה, לא ייעשו בחצרו של מי מבין מכוני התערובת חברי הלשכה.

12. "פורום המנהלים" יתכנס לכל היותר פעמיים בשנה.

תוקפו של פטור זה הינו לשנתיים מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל בגינו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ד' בתשרי, תשע"ג
20 בספטמבר, 2012